

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
***NOWE Słowa na start!* klasa 8**

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Nowe Słowa na start!* w klasie 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji
Wymagania konieczne
(ocena dopuszczająca)

Uczeń potrafi:
Wymagania podstawowe
(ocena dostateczna)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:
Wymagania rozszerzające
(ocena dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:
Wymagania dopełniające
(ocena bardzo dobra)

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:
Wymagania wykraczające
(ocena celująca)

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

2.

Ja w społeczeństwie

- opisać obraz
- wymienić barwy użyte przez malarza
- omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji pomiędzy ludźmi a budynkami
- zinterpretować znaczenie barw

- zinterpretować sposób ukazania społeczności miejskiej na obrazie
- wyrazić swoją opinię na temat obrazu
- porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi miasto

3.

Twórca i jego czasy. Melchior Wańkowicz

- wymienić najważniejsze elementy biografii Melchiora Wańkowicza
- scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza
- wskazać elementy autobiograficzne w książce *Ziele na kraterze*
- scharakteryzować twórczość Melchiora Wańkowicza
- wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi

4.

Na tropach tradycji – Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (lektura obowiązkowa)

- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- przedstawić bohaterów fragmentu utworu
- scharakteryzować bohaterów obu fragmentów utworu
- omówić sposób prezentacji dworu pana Pisanki
- przedstawić *świat znikający* polskiej szlachty z punktu widzenia narratora
- stworzyć opis interesującego miejsca w swoim regionie

5.

Odpowiedzialność za słowo – Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (lektura obowiązkowa)

- wyjaśnić pojęcia: *literatura faktu*, *reportaż*
- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- przedstawić bohaterów fragmentu utworu
- wskazać zadania researchera
- scharakteryzować bohaterów fragmentu
- przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time”
- wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknęła się Marta podczas wykonywania powierzonego zadania
- zinterpretować sformułowaną przez ojca Marty puentę
- wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenia i określić ich funkcje w tekście
- podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji

6.

Być razem

- zreferować treść wiersza

- określić rodzaj literacki
- wskazać podmiot liryczny

- określić funkcję zwrotów do adresata
- opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny
- wskazać elementy tworzące atmosferę spotkania bliskich osób
- omówić funkcję skonstruowania dwóch przestrzeni: na zewnątrz i w środku przy stole
- zinterpretować wymowę wiersza
- przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące tworzenia atmosfery podczas spotkania bliskich sobie osób
- omówić sposób przedstawienia spotkania bliskich w wybranym tekście kultury

7.

Ludzie wobec ludzi

- zreferować treść wiersza
- określić rodzaj liryki

- wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny
- scharakteryzować tytułowych ludożerców
- zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza
- omówić funkcję użycia słowa *ludożerca* w utworze
- zinterpretować zakończenie wiersza
- odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej
- podjąć dyskusję na temat „ludożerców” w codziennej rzeczywistości
- podjąć dyskusję na temat: *Czy każdy ma w sobie ludożercę?*

8.

Stereotypy

- zreferować treść wywiadu
- omówić przynależność tekstu do gatunku prasowego

- wyjaśnić, w jaki sposób powstają stereotypy
- omówić, w jaki sposób stereotypy wpływają na nasze zachowanie
- wskazać sytuacje, w jakich stereotypy mogą być groźne
- wyjaśnić rolę indywidualnych kontaktów w zwalczaniu stereotypów
- zinterpretować znaczenie wyrażenia *mentalne szufladki*
- odnaleźć elementy omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej

- wskazać i omówić teksty kultury prezentujące stereotypowe traktowanie jakiejś grupy

9.

Wykluczona – wpływ stereotypów na relacje między dziećmi

- zrelacjonować fragment powieści
- wypowiedzieć się na temat narratora
- określić czas i przestrzeń akcji
- scharakteryzować bohaterki występujące we fragmencie utworu
- opisać relacje pomiędzy Jaelle a innymi uczennicami
- wyjaśnić, dlaczego Jaelle nie chciała się upodobnić do rówieśniczek ze szkoły
- wskazać stereotypy dotyczące społeczności romskiej przedstawione we fragmencie utworu
- przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat społeczności romskiej
- podjąć dyskusję na temat problemów z zaakceptowaniem czyjejś inności
- wypowiedzieć swoje zdanie na temat przyczyn wrogości wobec obcych
- opisać wybrany stereotyp narodowy
- przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat Romów

10.

Czasy nietolerancji

- wyjaśnić pojęcia:

faszyzm, rasizm

- zrelacjonować treść fragmentów utworu
- określić rodzaj narracji
- omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentu utworu
- omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmencie utworu
- scharakteryzować Rudy'ego
- wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego
- omówić dialog pomiędzy ojcem a synem
- zinterpretować funkcję dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentu utworu
- zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa
- na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny fragmentu utworu

11.

Być człowiekiem

- wyjaśnić pojęcia: *aforyzm, fraszka, paradoks*
- omówić przynależność gatunkową utworów Jana Sztudyngera
- wyjaśnić znaczenie sentencji Stanisława Jerzego Leca

- wyjaśnić prawdy życiowe zawarte we fraszkach Jana Sztaudyngera
- zinterpretować tytuł zbioru
- wskazać paradoksy we fraszkach Jana Sztaudyngera i omówić je
- odnieść uniwersalne prawdy zawarte w aforyzmach i fraszkach do swojego doświadczenia
- odnaleźć odzwierciedlenie jednej z prawd zawartych we fraszkach lub aforyzmach w wybranym tekście kultury i omówić dostrzeżony związek

12. i 13.

Perswazja – sztuka językowego wywierania wpływu

- wyjaśnić pojęcia: *perswazja, apel, sugestia, uzasadnienie, negocjacje, reklama, manipulacja, etyka słowa*
- wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej
- wymienić fazy negocjacji
- wymienić sposoby nakłaniania w reklamie
- wymienić elementy etyki słowa
- odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie
- wymienić sposoby manipulacji
- wskazać reklamy, które nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania
- wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację
- skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat
- zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata
- zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych
- przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem
- ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania
- odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i zanalizować je
- wygłosić publicznie mowę perswazyjną

14.

Słowo pisane – historia, charakterystyka, funkcja

- przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii piśmiennictwa
- wymienić gatunki wypowiedzi prasowej
- podzielić wypowiedzi pisemne na kategorie
- rozpoznać gatunki wypowiedzi prasowej
- omówić język prasy
- wymienić cechy dobrego tekstu prasowego
- zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów
- podjąć dyskusję na temat wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych

15.

O grzeczności w języku

- wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób
- wymienić formy grzecznościowe
- dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata
- wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku
- sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata
- sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności

16., 17.

Różne odmiany polszczyzny

- wymienić odmiany polszczyzny
- wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny
- wyartykułować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową
- zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową
- wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka
- wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka, oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną
- wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka
- rozpoznać wypowiedzi zgodne z normą wzorcową i normą użytkową
- stworzyć wypowiedzi zgodne z wzorcową odmianą języka
- zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi

18.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *literatura faktu, stereotyp, aforyzm, fraszka, formy grzecznościowe, polszczyzna ogólna, odmiana oficjalna, odmiana nieoficjalna*
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

19.

Niepokoje egzystencjalne

- opisać, co zostało przedstawione na obrazie

- omówić kompozycję dzieła
- opisać krajobraz roztaczający się przed bohaterem obrazu
- zinterpretować sposób przedstawienia bohatera
- zinterpretować znaczenie barw dla wymowy obrazu
- wyjaśnić wymowę obrazu
- omówić wybrany obraz Caspara Davida Friedricha

20.

Twórca i jego czasy – Jan Kochanowski

- wyjaśnić pojęcia: *renesans*, *humanizm*
- wymienić najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego
- scharakteryzować twórczość Jana Kochanowskiego
- omówić okoliczności powstania cyklu *Trenów*
- wskazać cechy charakterystyczne renesansu
- przedstawić specyfikę *Trenów* Jana Kochanowskiego
- w kontekście biografii i twórczości Jana Kochanowskiego omówić rzeźbę Zygmunta Trembeckiego

21., 22.

Wobec śmierci – o *Trenach* Jana Kochanowskiego (lektura obowiązkowa)

- wyjaśnić pojęcia: *tren*, *porównanie homeryckie*, *puenta*, *przenośnia*, *symbol*, *peryfraza*
- zrelacjonować treść trenów
- określić rodzaj liryki każdego z utworów
- wskazać adresatów wymienionych na początku *Trenu I, VII i VIII*
- wymienić cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny w *Trenie VIII*

Tren I

- wyjaśnić funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór
- wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję

Tren V

- wskazać porównanie homeryckie i określić jego funkcję
- wyjaśnić przyczynę przywołania Persefony

Tren VII

- określić funkcję odwołania do ubiorów córki
- omówić funkcję wykrzyknienia w puencie utworu

Tren I

- zinterpretować metaforyczne znaczenie smoka
- omówić funkcję pytania retorycznego w zakończeniu utworu

Tren V

- zinterpretować metaforyczne znaczenie oliwki i sadownika
- zinterpretować znaczenie pytania retorycznego w puencie utworu

Tren VII

- omówić funkcję zdrobnień
- zinterpretować dwojakie znaczenie słowa *skrzynka*, użytego utworze

Tren VIII

- zinterpretować funkcję kontrastu w ukazaniu domu: przed i po śmierci Urszuli

Tren I

- zinterpretować znaczenie puenty
- zinterpretować wymowę utworu

Tren V

- zinterpretować wymowę utworu

Tren VII

- zinterpretować wymowę utworu
- porównać omówione treny i wyrazić swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego
- omówić wybrany tekst kultury, w którym została przedstawiona strata bliskiej osoby, i porównać go z utworami Jana Kochanowskiego

23.

W zaświatach – kontekst interpretacyjny do *Trenów*

- zrelacjonować treść wiersza
- wskazać podmiot liryczny w wierszu
- opisać sytuację liryczną
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- opisać wizję zaświatów przedstawioną w wierszu
- wskazać peryfrazę i określić jej funkcję
- omówić sposób, w jaki został przedstawiony Bóg
- zinterpretować puentę wiersza
- wypowiedzieć się na temat uniwersalnej prawdy o człowieku zawartej w wierszu
- omówić wizję zaświatów przedstawione w wybranych tekstach kultury

24.

Tęsknota pielgrzyma

- wyjaśnić pojęcia: *hymn*, *refren*, *anafora*
- zrelacjonować treść wiersza

- wskazać podmiot liryczny
- wskazać adresata lirycznego
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu
- określić funkcję adresata
- określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny oraz jego położenie względem domu
- scharakteryzować obraz Boga wyłaniający się z utworu
- określić przyczyny smutku podmiotu lirycznego
- omówić funkcję refrenu i anafory
- zinterpretować wymowę wiersza
- omówić kontekst historyczny utworu
- podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji

25.

List do Boga

- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- określić narrację fragmentu utworu
- scharakteryzować bohaterów fragmentu utworu
- określić temat przewodni fragmentu utworu
- wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę
- wskazać cechy listu we fragmencie utworu
- podjąć spekulacje na temat celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historię
- omówić relacje łączące Oskara z panią Różą
- wypowiedzieć się na temat języka, jakim posługują się bohaterowie
- odnaleźć konteksty i nawiązania

26.

Korzyści z przemijania

- zrelacjonować treść wiersza
- wskazać podmiot liryczny
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omówić jego funkcję
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej rzeczywistości
- zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu

- zinterpretować sposób ukazania przemijania w wierszu
- zanalizować obraz miłości przedstawiony w wierszu
- omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury

27.

Przepis na życie

- wyjaśnić pojęcie *ironia*
- zrelacjonować treść wiersza
- wskazać podmiot liryczny
- wskazać środki stylistyczne
- omówić stosunek osoby mówiącej do formułowanych wskazówek
- wskazać w wierszu ironię
- postawić tezę interpretacyjną
- określić funkcje użytych środków stylistycznych
- wypowiedzieć się na temat osoby, która stosowałaby się do wymienionych porad
- sformułować rzeczywisty katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek
- podjąć dyskusję na temat konsekwencji postawy nonkonformistycznej

28.

Wyrażanie opinii

- wyjaśnić pojęcia: *opinia, informacja*
- wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii
- wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją
- odróżnić informację od opinii
- sporządzić notatkę zawierającą informacje
- sformułować opinie wraz z uzasadnieniem

29.

Muzyka

- zrelacjonować rozwój muzyki na poszczególnych etapach historii kultury
- wymienić elementy języka muzyki
- wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej
- omówić rolę muzyki w wybranym filmie
- ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów
- zastosować elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu

- stworzyć prezentację na temat ulubionej muzyki bądź gatunku muzyki
- stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu

30.

Języki środowiskowe i zawodowe

- wyjaśnić pojęcia: *języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy*
- odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych
- wskazać kolokwializmy w podanym tekście
- wymienić przykłady języków środowiskowych i zawodowych
- wymienić cechy gwary uczniowskiej
- rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych
- stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego

31.

Dialekty i gwary

- wyjaśnić pojęcia: *dialekt, gwara*
- wymienić istniejące w Polsce dialekty
- wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem
- w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym
- przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski
- stworzyć minisłownik wybranej gwary

32.

O stylu wypowiedzi

- wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie
- zreferować podstawową zasadę dobrego stylu
- wymienić cechy każdego ze stylów
- wymienić szczegółowe zasady dobrego stylu
- rozpoznać styl podanej wypowiedzi
- skorygować błędy stylistyczne w podanym tekście
- stworzyć tekst w wybranym stylu

33. , 34.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *porównanie homeryckie, tren, peryfraza, wyrażanie opinii, języki środowiskowe, języki zawodowe, dialekty, gwara, style wypowiedzi*
- wykorzystać najważniejsze konteksty

- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

35.

Wzorce

- wyjaśnić pojęcia: *wzorzec, kompozycja fotografii*
- opisać, co znajduje się na zdjęciu
- omówić kompozycję zdjęcia
- wskazać elementy pracy lekarza, które zostały wyeksponowane na zdjęciu
- wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją
- wyjaśnić, kim był Zbigniew Religa

36.

Twórca i jego czasy – Aleksander Kamiński

- wyjaśnić pojęcia: *harcerstwo, literatura podziemna*
- wymienić najważniejsze etapy życia Aleksandra Kamińskiego
- omówić kontekst historyczny twórczości Aleksandra Kamińskiego
- wyjaśnić genezę powstania *Kamieni na szaniec*
- przedstawić znaczenie *Kamieni na szaniec* dla współczesnych autorowi odbiorców
- wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce

37., 38., 39., 40., 41.

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

(lektura obowiązkowa)

Do fragmentu utworu:

- zrelacjonować treść fragmentu utworu

Do całości utworu:

- wyjaśnić pojęcia: *okupacja, Szare Szeregi, sabotaż, dywersja, literatura faktu*
- zrelacjonować treść książki
- określić rodzaj narracji
- zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem

Do fragmentu utworu:

- omówić świat przedstawiony we fragmencie utworu
- scharakteryzować bohaterów fragmentu utworu

Do całości utworu:

- omówić świat przedstawiony
- opisać rzeczywistość okupowanej Warszawy
- wymienić i scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych
- opisać perypetie bohaterów działających w małym sabotażu i w dywersji

Do fragmentu utworu:

- wyjaśnić, dlaczego Rudy czuł się szczęśliwy pomimo dojmującego bólu i świadomości zbliżającej się śmierci

Do całości utworu:

- wypowiedzieć się na temat specyfiki pokolenia, do którego należeli bohaterowie
- wskazać cechy gawędy harcerskiej i literatury faktu

Do fragmentu utworu:

- w kontekście danego fragmentu utworu zinterpretować tytuł utworu

Do całości utworu:

- podjąć dyskusję na temat celowości przeprowadzenia akcji pod Arsenalem w świetle jej skutków
  - podjąć dyskusję na temat ówczesnego i współczesnego rozumienia słowa *patriotyzm*
  - porównać sposób ukazania akcji pod Arsenalem oraz jej skutków w książce Aleksandra Kamińskiego oraz w filmie w reżyserii Roberta Glińskiego
- 42., 43.

Twardy charakter

- wyjaśnić pojęcia: *literatura faktu*, *alianci*
- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- wypowiedzieć się na temat narratora
- scharakteryzować Kazimierza Daszewskiego
- wskazać cechy gatunkowe utworu
- omówić kontekst historyczny utworu
- porównać postawy Kazimierza Daszewskiego oraz bohaterów *Kamieni na szaniec*

44.

Geniusz czarodziejski

- zrelacjonować treść fragmentów utworu
- wymienić słabe i mocne strony charakteru Steve'a Jobsa
- omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera
- podjąć dyskusję na temat pożądanych cech lidera

- przedstawić wybraną postać, która wykazuje cechy dobrego lidera

45.

Czy można być świętym?

- wyjaśnić pojęcie *apostrofa*
- zrelacjonować treść wiersza
- określić rodzaj liryki
- wskazać adresatów wiersza
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- postawić tezę interpretacyjną
- wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję
- zinterpretować wymowę wiersza

- przedstawić sylwetkę św. Franciszka z Asyżu

46.

Zbuntowany

- wyjaśnić pojęcie *idealizm*
- zrelacjonować treść fragmentów
- określić rodzaj narracji
- scharakteryzować głównego bohatera
- określić stany emocjonalne rozmawiających postaci
- wskazać powody wydalenia bohatera ze szkoły
- omówić stosunek bohatera do rzeczywistości
- wskazać w bohaterze cechy idealisty
- zinterpretować marzenie chłopaka dotyczące jego przyszłości
- omówić wybrane dzieło filmowe przedstawiające motyw buntu młodych ludzi

47.

Ratować innych

- wyjaśnić pojęcie *wywiad*
- zrelacjonować treść wywiadu
- wyjaśnić, czym dla bohatera wywiadu jest rodzina
- wskazać elementy obyczajowości strażaków
- przedstawić wartości, jakimi kierowali się strażacy
- omówić konsekwencje, jakie poniósł Stanisław Trojanowski w wyniku akcji ratowniczej
- zinterpretować rozmowę strażaka z synem

- przybliżyć wydarzenia, które rozegrały się w Nowym Jorku 11 września 2001 roku

48.

Po co nam autorytety?

- wyjaśnić pojęcie *wywiad*
- zrelacjonować treść wywiadu
- wyliczyć zasady, którymi warto się kierować podczas poszukiwania autorytetu
- wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru
- omówić rolę autorytetu we współczesnym świecie
- zanalizować wywiad pod kątem sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę
- podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów
- podjąć dyskusję na temat traktowania celebrytów jako autorytety
- przedstawić swój autorytet i uzasadnić wybór

49., 50.

Sprawozdanie z filmu i spektaklu

- wymienić elementy, które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania
  - stworzyć plan sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu
  - wyselekcjonować informacje przydatne do sporządzenia sprawozdania
-
- stworzyć pisemne sprawozdanie z filmu bądź spektaklu

51., 52.

Recenzja

- wymienić elementy, z których składa się recenzja
- odróżnić recenzję od sprawozdania
- stworzyć plan recenzji
- wyselekcjonować informacje przydatne do sporządzenia recenzji
- ocenić poszczególne elementy dzieła
- stworzyć recenzję wybranego filmu

53.

Telewizja

- zrelacjonować etapy rozwoju telewizji
- wskazać momenty przełomowe w rozwoju telewizji
- podać przykłady gatunków telewizyjnych

- scharakteryzować wybrane programy telewizyjne
- omówić specyfikę języka przekazu telewizyjnego
- ocenić wybrany program telewizyjny według podanych kryteriów
- porównać różne przykłady tego samego gatunku telewizyjnego
- wypowiedzieć się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników
- podjąć dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych
- przygotować prezentację na temat swojego ulubionego serialu

54.

Treść i zakres wyrazu

- wyjaśnić pojęcia: *treść wyrazu, zakres wyrazu*
  - odróżnić treść od zakresu wyrazu
  - wyjaśnić zależność pomiędzy treścią a zakresem wyrazu
-
- porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach
  - podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści
  - podane wyrazy zastąpić słowami o szerszym zakresie

55.

Rodzaje wyrazów ze względu na znaczenie

- wyjaśnić pojęcia: *synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm*
- zastąpić podane wyrazy synonimami
- podać antonimy do danych wyrazów
- wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami
- wyjaśnić znaczenie podanych eufemizmów
- podać różne znaczenia danych wyrazów

56.

Neologizmy i archaizmy

- wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń
- podzielić neologizmy na kategorie
- odnaleźć neologizmy w tekście
- wyjaśnić znaczenie podanych neologizmów
- wskazać archaizmy w przysłowiach i wyjaśnić ich znaczenie

57., 58.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *wojenna literatura faktu, apostrofa, sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, neologizmy, archaizmy*
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

59.

Polskość

- podać informacje na temat Wystaw Światowych EXPO
- opisać Pawilon Polski
- opisać tradycyjne i nowoczesne elementy Pawilonu Polskiego

- określić związek wzornictwa budynku z Polską i polskością

- wypowiedzieć się na temat wartości związanych z polskością, jakie warto promować za granicą

60.

Twórca i jego czasy. Adam Mickiewicz

- wyjaśnić pojęcia: *szlachta, Wielka Emigracja, epopeja narodowa*
- wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza
- scharakteryzować twórczość Adama Mickiewicza
- omówić genezę *Pana Tadeusza*
- wymienić cechy epopei obecne w *Panu Tadeuszu*
- zanalizować obraz Dietricha Montena

61., 62., 63., 64., 65. i 66.

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*

(lektura obowiązkowa)

- wyjaśnić pojęcia: *epopeja*, *inwokacja*, *szlachta*, *dworek szlachecki*, *komizm*, *ironia*

Do fragmentu utworu:

- zrelacjonować treść fragmentu
- wskazać adresatów inwokacji

Do całości utworu:

- zrelacjonować treść utworu
- wymienić obyczaje szlacheckie opisane w utworze

Do fragmentu utworu:

- wypowiedzieć się na temat narratora fragmentu utworu

Do całości utworu:

- opisać strukturę społeczną szlachty polskiej
- scharakteryzować Jacka Soplicę, Hrabiego, Sędziego i Gerwazego
- wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela
- wymienić cechy gatunkowe utworu

Do fragmentu utworu:

- wskazać, w jaki sposób inwokacja nawiązuje do tradycji eposu homeryckiego

Do całości utworu:

- wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia społeczności dobrzyńskiej
- wskazać komizm w sposobie przedstawienia niektórych bohaterów

Do fragmentu utworu:

- zanalizować sposób przedstawienia ojczyzny w inwokacji
- zanalizować elementy wystroju dworku szlacheckiego w kontekście tradycji i patriotyzmu

Do całości utworu:

- podjąć dyskusję na temat zalet i wad szlachciców przedstawionych w utworze
- zinterpretować częste pojawianie się w utworze słowa *ostatni*
- zinterpretować tytuł utworu
- omówić kontekst historyczny, w jakim powstało dzieło, oraz kontekst historyczny wydarzeń przedstawionych w utworze
- podjąć dyskusję na temat przyczyn określenia dzieła Mickiewicza epopeją narodową, skoro opisana została tam tylko jedna warstwa społeczna
- porównać tekst Adama Mickiewicza z reżyserską wizją Andrzeja Wajdy

67.

Polski patriotyzm

- wyjaśnić pojęcia: *martyrologia, postawa obywatelska*
- zrelacjonować treść wywiadu
- wymienić cechy nowoczesnego patriotyzmu
- wskazać źródła tradycyjnego pojmowania patriotyzmu
- porównać patriotyzm tradycyjny i patriotyzm nowoczesny w kontekście współczesnej rzeczywistości
- sformułować definicję współczesnego patriotyzmu
- podjąć dyskusję na temat postaw patriotycznych

68.

Twórca i jego czasy. Stefan Żeromski

- wyjaśnić pojęcie *rusyfikacja*
- wymienić najważniejsze etapy życia Stefana Żeromskiego
- przedstawić okoliczności powstania *Syzyfowych prac*
- przedstawić tematy poruszane w utworze
- omówić kontekst społeczno-historyczny twórczości Żeromskiego

69., 70., 71., 72., 73.

Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*

(lektura obowiązkowa)

Do fragmentu utworu:

- wyjaśnić pojęcie *rusyfikacja*
- zrelacjonować fragment powieści

Do całości utworu:

- wyjaśnić pojęcia: *zabory, rusyfikacja*
- zrelacjonować treść powieści

Do fragmentu utworu:

- scharakteryzować Bernarda Zygiera

Do całości utworu:

- omówić świat przedstawiony
- scharakteryzować Marcina Borowicza i Andrzeja Radka
- wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści

Do fragmentu utworu:

- wypowiedzieć się na temat przyczyn lekceważenia przez uczniów lekcji języka polskiego

Do całości utworu:

- przedstawić sytuację społeczeństwa polskiego po powstaniu styczniowym

- omówić sposoby walki z rasyfikacją przedstawione w utworze
- zinterpretować tytuł powieści

Do fragmentu utworu:

- omówić i zanalizować reakcje uczniów na recytację *Reduty Ordona*

Do całości utworu:

- zanalizować skutki zabiegów rasyfikacyjnych
- przedstawić postawy członków polskiej społeczności wobec działań zaborców i zanalizować ich przyczyny
- podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowywania tożsamości narodowej

74.

Polska moim domem

- wyjaśnić pojęcie *superbohater*
- zrelacjonować treść utworu
- wymienić cechy Kapitana Polski
- wyjaśnić pochodzenie nazwy *Kapitan Polska*
- omówić sposób przedstawienia Polski w utworze
- wyjaśnić funkcję nawiązania do wydarzeń z historii Afryki
- zinterpretować wymowę utworu
- porównać przedstawionego w utworze Kapitana Polskę do Kapitana Ameryki

75.

Oczami obcokrajowca

- zrelacjonować treść fragmentu
- wymienić rytuały związane z polską gościnnością
- opisać różnice pomiędzy mentalnością niemiecką a polską
- wypowiedzieć się na temat stylu fragmentu utworu
- zanalizować przyczyny komizmu poszczególnych fragmentów
- podjąć dyskusję na temat różnic w mentalności przykładowych narodowości
- podjąć dyskusję na temat stereotypowego postrzegania mentalności innych narodowości

76.

Tęsknota za Polską

- wyjaśnić pojęcia: *emigracja*, *mała ojczyzna*
- zrelacjonować treść piosenki
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- porównać rzeczywistość londyńską i lwowską
- postawić tezę interpretacyjną

- wskazać wyrazy nacechowane emocjonalnie i omówić ich funkcję
- wyjaśnić funkcję użycia regionalizmów w utworze
- zinterpretować przesłanie utworu
- przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny

77., 78. i 79.

Przemówienie

- wymienić cechy różnych rodzajów przemówień
- wymienić elementy niezbędne do przygotowania przemówienia
- przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane przemówienie
- przygotować plan przemówienia
- wyliczyć strategie zdobycia przychylności słuchaczy, sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia
- zanalizować przykładowe przemówienia pod kątem tematu i stosowanych strategii
- wygłosić przemówienie

80.

Komiks

- przedstawić historię komiksu
- omówić język komiksu
- przedstawić różnice pomiędzy komiksem amerykańskim a komiksem europejskim
- przedstawić wybrany komiks i ocenić go według podanych kryteriów
- porównać wybrane komiksy i ocenić je według podanych kryteriów
- stworzyć projekt komiksu
- przedstawić film inspirowany komiksem i omówić jego specyfikę

81. i 82.

Odmienne części mowy – powtórzenie wiadomości

- wymienić odmienne części mowy
- scharakteryzować odmienne części mowy
- określić cechy charakterystyczne deklinacji trudnych rzeczowników
- odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście i określić je
- dokonać właściwej deklinacji rzeczowników
- właściwie odmienić i stopniować przymiotniki
- właściwie określić formy czasownika osobowego
- właściwie określić formy zaimków i poprawnie je stosować
- właściwie nazywać rodzaje liczebników

83.

Nieodmienne części mowy – powtórzenie wiadomości

- wymienić nieodmienne części mowy
- scharakteryzować nieodmienne części mowy
- wskazać spójniki, przed którymi stawiamy przecinek
- wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu
- rozpoznać nieodmienne części mowy

84.

Pisownia *nie* z różnymi częściami mowy

- wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą *nie*
- wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą *nie*
- zastosować poznane zasady w praktyce
- skorygować tekst pod względem pisowni partykuły *nie* z różnymi częściami mowy
- stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą *nie*

85., 86.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *epopeja, inwokacja, przemówienie, odmienne części mowy, nieodmienne części mowy*
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

87.

Utopie

- wyjaśnić pojęcie *kadr*
- opisać, co widzi na fotografii
- omówić kompozycję kadru

- wskazać elementy fantastyczne na fotografii
- zinterpretować kolorystykę i światło na fotografii
- zinterpretować wymowę kadru
- wypowiedzieć się na temat filmu *Kraina jutra*

88.

Prawdziwa utopia

- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- wymienić zasady panujące w Utopii
- porównać funkcjonujący w Utopii system społeczny ze znanym mu rzeczywistym systemem
- podjąć dyskusję na temat tego, dlaczego do rzeczywistości codziennej nie można wprowadzić systemu obowiązującego w Utopii
- podjąć dyskusję na temat życia w świecie idealnym

89.

Moralność a prawo

- wyjaśnić pojęcie *antyutopia*
- zrelacjonować treść fragmentów utworu
- określić rodzaj narracji
- omówić świat przedstawiony w utworze
- omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka
- omówić sposób sprawowania władzy w Panem
- wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss
- wskazać cechy antyutopii w opisywanym świecie
- wyjaśni
- , jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem
- stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii przedstawionych w tekstach kultury

90.

Utopia a szczęście

- zrelacjonować treść fragmentów utworu
- omówić świat przedstawiony w utworze
- scharakteryzować społeczność Następných
- przedstawić stosunek bohaterów do Następných
- zinterpretować zachowanie Stana pod koniec fragmentu utworu
- wskazać pozytywne i negatywne aspekty sposobu życia w Zagrodzie
- stworzyć opowiadanie, opisujące jeden dzień w Zagrodzie

- podjąć dyskusję na temat zacytowanego przez Stana zdania

91.

Idealne społeczeństwo

- wyjaśnić pojęcia: *alegoria*, *utopia*
- zrelacjonować treść fragmentów utworu
- scharakteryzować Boxera
- omówić zachowanie kota i klaczy
- wskazać cechy utopii w początkowym opisie farmy
- wyjaśnić przyczyny dystansu osła Benjamina w stosunku do powszechnego szczęścia
- omówić kontekst historyczny utworu
- określić funkcję knura Napoleona dla wymowy fragmentu utworu
- zinterpretować plakat filmowy
- omówić analogie pomiędzy historią Rosji sowieckiej a wydarzeniami opisanymi w *Folwarku zwierzęcym*

92.

Odzyskać raj

- zrelacjonować treść wiersza
- określić rodzaj liryki
- wskazać podmiot liryczny
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne
- postawić tezę interpretacyjną
- określić funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- zinterpretować znaczenie prośb podmiotu lirycznego
- zinterpretować wymowę utworu
- omówić wybrany tekst kultury opisujący sposób postrzegania świata przez osobę pogrążoną w żalobie

93.

Człowiek idealny

- wyjaśnić pojęcie *science fiction*
- zrelacjonować fragment powieści
- określić rodzaj narracji
- omówić świat przedstawiony w utworze
- wyjaśnić, na czym polegał eksperyment opisany we fragmencie oraz dlaczego się nie powiódł
- wskazać cechy pozwalające zaliczyć powieść do gatunku science fiction
- podjąć dyskusję na temat czynników kształtujących charakter człowieka

- wyjaśnia pojęcie *genetyka*

94.

Scenariusz filmowy

- wyjaśnić pojęcie *didaskalia*
- wymienić elementy wchodzące w skład scenariusza
- wybrać scenę z dowolnej książki, która nadaje się na scenariusz
- zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne
- stworzyć przekonujące dialogi
- nadać gotowemu scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny

95.

Film

- przedstawić najważniejsze momenty w historii kina
- wyjaśnić pojęcia: *kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz*
- podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych
- wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków
- zanalizować język filmu w wybranym dziele
- ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów
- przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem
- stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej

96., 97.

Wypowiedzenie i jego części – powtórzenie wiadomości

- wymienić główne i drugorzędne części zdania
- podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań
- rozpoznać w tekście równoważniki zdań
- wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu
- odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania
- określić właściwy szyk przydawki w zdaniu
- uzupełnić zdania przydawkami w odpowiednim szyku
- dokonać rozbioru logicznego zdania

98., 99.

Zdanie złożone i zdanie wielokrotnie złożone – powtórzenie wiadomości

- wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych
- wymienić rodzaje zdań współrzędnie złożonych

- przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdania
- rozpoznać rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie
- wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach złożonych współrzędnie
- przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone
- podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe

- przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi
- sporządzić wykres zdania złożonego

100., 101.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *alegoria, scenariusz filmowy, części zdania, wypowiedzenie, wypowiedzenie złożone*
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

102.

Życiowe wybory

- wyjaśnić pojęcia: *mural, motyw biblijny, street art*
- opisać mural
- wskazać motyw biblijny, do którego nawiązuje dzieło
- zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę
- wyjaśnić tytuł muralu
- zinterpretować wymowę dzieła
- omówić wybrany przykład street artu

103.

Twórca i jego czasy. Henryk Sienkiewicz

- wymieniść najważniejsze etapy życia Henryka Sienkiewicza
- przedstawić genezę powieści *Quo vadis*

- wypowiedzieć się na temat twórczości Henryka Sienkiewicza
- omówić kontekst powstania powieści historycznych
- przedstawić recepcję powieści *Quo vadis*

104., 105., 106., 107., 108.

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*

(lektura obowiązkowa)

Do fragmentu utworu:

- wyjaśnić pojęcia: *pierwsi chrześcijanie*, *Cesarstwo Rzymskie*
- zrelacjonować treść fragmentu

Do całości utworu:

- wyjaśnić pojęcie *powieść historyczna*
- zrelacjonować treść powieści
- określić rodzaj narracji

Do fragmentu utworu:

- scharakteryzować Winicjusza i Petroniusza
- wymienić wartości najważniejsze dla Rzymian

Do całości utworu:

- omówić świat przedstawiony
- wskazać cechy powieści historycznej
- scharakteryzować bohaterów pierwszoplanowych
- opisać obyczajowość starożytnych Rzymian

Do fragmentu utworu:

- opisać emocje, które targały Winicjuszem

Do całości utworu:

- przedstawić konsekwencje, z którymi wiązał się wybór religii chrześcijańskiej
- omówić sposób życia pierwszych chrześcijan
- omówić przyczyny, przebieg i konsekwencje pożaru Rzymu
- opisać przemianę wewnętrzną Winicjusza

Do fragmentu utworu:

- porównać wiarę Rzymian i chrześcijan

Do całości utworu:

- zinterpretować tytuł powieści
- przedstawić dwa sposoby pojmowania miłości w ujęciu antycznym i chrześcijańskim
- omówić wybraną adaptację *Quo vadis*
- podjąć dyskusję na temat poświęcenia życia dla idei, w którą się wierzy
- porównać pierwszych chrześcijan ze współczesnymi wyznawcami Jezusa z Nazaretu

109.

Twórca i jego dzieło. Sławomir Mrożek

- wyjaśnić pojęcie *emigracja*
- wymienić najważniejsze etapy życia Sławomira Mrożka
- wymienić tematy, którymi Sławomir Mrożek zajmował się w swojej twórczości
- wypowiedzieć się na temat twórczości artysty
- zaprezentować relacje przebywającego na emigracji Mrożka z krajem
- omówić sposób opisywania rzeczywistości w dziełach artysty

110.

Być kimś innym.

Sławomir Mrożek, *Artysta*

(lektura obowiązkowa)

- wyjaśnić pojęcie *alegoria*
- zrelacjonować treść opowiadania
- określić rodzaj narracji
- wypowiedzieć się na temat narratora
- wyjaśnić postawę Koguta
- skomentować zachowanie Lisa
- omówić alegoryczne znaczenie występujących postaci
- wskazać elementy komizmu
- odnieść postawę Koguta do wyobrażenia na temat artysty
- sformułować morał
- podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów
- porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą

111.

Bez wyboru

- wyjaśnić pojęcia: *pokolenie, tragizm*
  - zrelacjonować treść wiersza
  - określić rodzaj liryki
  - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
  - wskazać środki stylistyczne
  - opisać, jak podmiot liryczny wyobraża sobie swoją przyszłość
  - postawić tezę interpretacyjną wiersza
  - omówić funkcję środków stylistycznych
  - omówić kontekst historyczny utworu
- zinterpretować funkcję kontrastów w wierszu
  - wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński
  - podjąć dyskusję na temat sensu umierania za „wielkie sprawy”
  - przedstawić wybrany tekst kultury dotyczący tragizmu pokolenia, do którego należał Krzysztof Kamil Baczyński

112.

Trudna sytuacja

- zrelacjonować treść fragmentu utworu
  - nazwać rodzaj narracji
- omówić świat przedstawiony
  - scharakteryzować Alicję
  - omówić relacje pomiędzy Alicją a Klaudią
  - wyjaśnić przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji
- porównać reakcje bohaterów fragmentu utworu na zaistniałą sytuację
  - podjąć dyskusję na temat reakcji na sytuacje niezależne od nas

113.

Iść własną drogą

- wyjaśnić pojęcia: *marzenie, los, Własna Legenda, przypowieść*
- zrelacjonować treść fragmentów
- scharakteryzować głównego bohatera
- wyjaśnić, dlaczego Król Salem przybył do młodzieńca
- wskazać cechy przypowieści we fragmentach utworu
- wymienić cechy człowieka kierującego się Własną Legendą

- omówić uniwersalną prawdę o człowieku przedstawioną we fragmencie utworu
- podjąć dyskusję na temat tego, co kieruje ludzkim życiem: wolny wybór, przypadek czy los?

114.

Nie warto się buntować

- zrelacjonować treść wiersza
- określić rodzaj liryki
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne użyte w utworze

- omówić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a światem
- omówić funkcje środków stylistycznych użytych w utworze
- omówić konsekwencje buntu przedstawione w wierszu
- zanalizować przesłanie utworu
- podjąć dyskusję na temat konsekwencji zachowania „postawy wyprostowanej”

115.

Podanie

- wyjaśnić pojęcie *podanie*
- wymienić elementy, które powinny się znaleźć na podaniu
- zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby
- skorygować błędnie napisane podanie
- napisać podanie w zeszycie
- zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej

116.

Internet

- przedstawić historię internetu
- wymienić gatunki wypowiedzi internetowych
- wyjaśnić pojęcia związane z rzeczywistością internetu
- omówić funkcję internetu
- wyjaśnić przyczynę popularności konkretnych serwisów internetowych
- scharakteryzować język wypowiedzi internetowych
- przedstawić wybrany blog

- wskazać korzyści i zagrożenia związane z internetem
- ocenić wypowiedź internetową według podanych kryteriów
- podjąć dyskusję na temat sposobów chronienia prywatności w internecie
- przedstawić swoje wyobrażenia na temat przyszłości internetu

117., 118.

Fonetyka – powtórzenie wiadomości

- wyjaśnić pojęcia: *głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej*
- przedstawić podział głosek
- wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim
- rozpoznać rodzaje głosek na przykładach
- poprawnie podzielić wyrazy na sylaby
- wskazać wyrazy, w których nastąpiło uproszczenie grupy spółgłoskowej
- wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe
- skorygować błędy w podziale wyrazów
- poprawnie zaakcentować wyrazy stanowiące wyjątek od powszechnej reguły
- określić kierunek upodobnienia
- skorygować błędy w akcentowaniu

119., 120.

Słowotwórstwo – powtórzenie wiadomości

- wyjaśnić pojęcia: *wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty*
- wymienić kategorie słowotwórcze
- wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- utworzyć przymiotniki od rzeczowników
- przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej
- wskazać wyrazy należące do jednej rodziny
- wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny
- wskazać formant w wyrazie pochodnym
- podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności
- rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach
- dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów
- utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych
- sporządzić wykresy rodziny wyrazów

- omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych

121., 122.

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posługiwać się terminami i pojęciami: *powieść historyczna, podanie, fonetyka, typy głosek, akcent, upodobnienia, uproszczenia, słowotwórstwo, wyraz pochodny, typy formantów, rodzina wyrazów, wyrazy złożone*
- wykorzystać najważniejsze konteksty
- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystywać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy

123.

Dostrzec piękno

- wyjaśnić pojęcie *sztuka współczesna*
- opisać, co przedstawia obraz
- omówić kompozycję obrazu
- odnieść kompozycję obrazu do masowości obecnej we współczesnej kulturze
- podjąć dyskusję na temat współczesnej kultury
- wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej
- przygotować na podstawie wybranych źródeł prezentację na temat twórczości Warhola

124.

Natura okiem poety

- zrelacjonować treść wiersza
- określić rodzaj liryki w wierszu Rymkiewicza

- wskazać opisy przejawów wiosny w treści wiersza
- wskazać środki stylistyczne
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić funkcje środków stylistycznych zastosowanych w wierszu
- wskazać nawiązania biblijne

- zinterpretować funkcję światła w wierszu
- omówić przesłanie wiersza
- stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach

125.

Zatrzymać piękno

- zreferować treść fragmentu utworu
  - wskazać, co szkodziło pięknej twarzy Nino
  - wyjaśnić pojęcie *powiastka filozoficzna*
  - wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka
  - wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: *stracić twarz*, *zachować twarz*, *twarzq w twarz*
  - omówić pytania zadane przez uczonego Kru
  - wskazać cechy powiastki filozoficznej
-
- wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy
  - omówić przenośne znaczenie powiastki

- zinterpretować powiastkę w kontekście mitu o Narcyzie
- podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym

126.

Piękno pośród brzydoty

- wyjaśnić pojęcia: *obóz koncentracyjny*, *piękno duchowe*
- zrelacjonować treść fragmentu
- określić rodzaj narracji
- wypowiedzieć się na temat narratorki
- scharakteryzować Suli
- omówić kontekst historyczny
- omówić znaczenie przywoływania tekstów antycznych w obozie koncentracyjnym
- wypowiedzieć się na temat decyzji Suli
- zanalizować tekst pod względem przeżywanych przez bohaterów emocji
- podjąć dyskusję na temat istnienia wartości uniwersalnych

127.

Piękno zwykłych rzeczy

- zreferować przeczytany wiersz
- określić rodzaj liryki

- wskazać bohaterów wiersza
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego
- wskazać środki stylistyczne
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić funkcję słownictwa i środków stylistycznych dla wymowy wiersza
- zinterpretować tytuł wiersza
- zinterpretować znaczenie wiersza
- zinterpretować tytuł wiersza
- stworzyć własną wypowiedź, wydobywającą piękno codziennego przedmiotu
- omówić sposób uwznioślenia codzienności w wybranym tekście kultury

128.

Ukryte piękno

- zrelacjonować treść fragmentu utworu
- określić czas i miejsce opisane we fragmencie utworu
- scharakteryzować Myszkę i jej rodzinę
- omówić zachowania rodziców zdradzające ich stosunek do dziecka
- wskazać różnice w postawach obojga rodziców względem Myszki
- podzielić tekst na części dotyczące najważniejszych problemów
- omówić funkcję bajki o Kopciuszku w tekście
- zinterpretować tytuł powieści
- podjąć dyskusję na temat społecznego odbioru ludzi z zespołem Downa
- omówić wybrany tekst kultury podejmujący problem społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością

129.

Sens tworzenia

- zrelacjonować treść wiersza
- wskazać adresata lirycznego
- określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym
- wskazać środki stylistyczne w wierszu
- postawić tezę interpretacyjną
- omówić funkcję środków stylistycznych w wierszu
- zinterpretować puentę utworu
- zinterpretować wymowę utworu
- zanalizować obraz Johna Williama Waterhouse'a

130., 131.

Życiorys, CV

- wyjaśnić pojęcia: *życiorys, CV (Curriculum vitae)*
- wymienić elementy, z których składają się życiorys i CV
- zgromadzić informacje, które powinny się znaleźć w życiorysie i CV
- uporządkować informacje niezbędne do sporządzenia życiorysu i CV
- skorygować błędy w podanych życiorysie i CV
- na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV

132., 133.

List motywacyjny

- wyjaśnić pojęcie *list motywacyjny*
- wymienić elementy, z których składa się list motywacyjny
- zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenia

- uporządkować informacje potrzebne do listu motywacyjnego

- ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych
- zredagować list motywacyjny

134.

Fotografia

- przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii
- wymienić rodzaje fotografii
- wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii
- ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów
- wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii
- zanalizować wybraną fotografię
- omówić fotografię Charlesa Ebbeta
- zanalizować wybraną fotografię artystyczną

135., 136.

O imionach i nazwiskach

- wymienić obrzędy nadawania imion
- wymienić języki, z których wywodzą się imiona
- zrelacjonować historię nadawania nazwisk

- zrelacjonować zasady odmiany nazwisk żeńskich i nazwisk małżeństw
- wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich
- użyć imion w wołaczcu
- poprawnie odmienić nazwiska
- zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów
- zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia
- wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona
- wyjaśnić znaczenie imion biblijnych

137.

O nazwach miejscowości

- wymienić rodzaje nazw miejscowości
- zreferować zasadę zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych
- właściwie odmienić nazwy miejscowości
- wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości
- utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta

138. i 139.

Najczęstsze błędy językowe

- przedstawić podział błędów językowych
- poprawnie odczytać podane wyrazy

- poprawnie odmienić podane słowa
- właściwie sformułować związki frazeologiczne
- w podanych przykładach wskazać sylaby akcentowane
- skorygować błędy w podanych tekstach
- odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy
- odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je
- wskazać pleonazmy w podanych wyrażeniach

140., 141

Podsumowanie wiadomości

- odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie
- posłużyć się terminami i pojęciami: *zyciorys, CV, list motywacyjny, nazwy miejscowe, typy błędów językowych*
- wykorzystać najważniejsze konteksty

- wyciągnąć wnioski
- określić własne stanowisko
- poprawnie zinterpretować wymagany materiał
- właściwie uargumentować
- uogólnić, podsumować i porównać
- wykorzystać bogate konteksty
- sformułować i rozwiązać problem badawczy